

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29.10.2024

м. Дніпро

№ 54/103-р/к

Справа № 54/4-20

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції та
накладення штрафу

Магдалинівське міжрайонне управління водного господарства упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель в межах території [інформація, доступ до якої обмежено] де розташовані об'єкти меліоративного комплексу Магдалинівського МУВГ, які знаходилися в його оперативному управлінні, та не мало жодного конкурента на цьому ринку.

Магдалинівське міжрайонне управління водного господарства включило до договірної ціни необґрунтовані витрати, внаслідок чого встановлено та застосовано упродовж 2018 – 2020 років, січня – червня 2021 року завищений розмір вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

За результатами розгляду справи № 54/4-20 такі дії Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства визнано адміністративною колегією Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним пунктом 1 частини другої статті 13 цього Закону, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

На Регіональний офіс водних ресурсів у Дніпропетровській області, як правонаступника Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства накладено штраф у розмірі 68 000 грн.

Регіональний офіс водних ресурсів у Дніпропетровській області, як правонаступника Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства, зобов'язано усунути наслідки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

шляхом проведення відповідних перерахунків у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 54/4-20 про порушення Магдалинівським міжрайонним управлінням водного господарства законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (надалі - Закон), та подання Першого відділу досліджень і розслідувань від 09.10.2024 № 54-03/229п з попередніми висновками у справі № 54/4-20.

ВСТАНОВИЛА

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Південно-східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) в рамках розгляду заяви товариства з обмеженою відповідальністю «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» від 08.07.2019 № 080719/2 (вх. Відділення від 09.07.2019 № 54-01/1080) та доповнення до неї від 17.07.2019 № 170719 (вх. Відділення від 18.07.2019 № 54-01/1121) здійснено державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Магдалинівським міжрайонним управлінням водного господарства під час визначення вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.
- (2) Під час здійснення вказаного контролю, Відділенням було направлено вимоги про надання інформації: Магдалинівському міжрайонному управлінню водного господарства від 31.07.2019 №54-02/1587, від 16.11.2023 № 54-02/2339, а також Регіональному офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області від 02.04.2024 № 54-02/688, від 06.09.2024 № 54-02/2462е, від 11.10.2024 №54-02/2908е.
- (3) Відділенням отримано відповідь від Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства, яку надано листом від 20.08.2019 № 398/01-04 (вх. № 54-01/1352 від 20.08.2019), а також відповіді від Регіонального офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області від 03.05.2024 № 910/07-24 (вх. № 54-01/1271 від 07.05.2024), від 20.09.2024 № 2042/07-24 (вх. № 54-01/2643 від 24.09.2024) та від 21.10.2024 №2264/07-24 (вх. № 54-01/2952 від 22.10.2024).
- (4) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 16.04.2020 №54/4-рп/к розпочато розгляд справи № 54/4-20 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (5) Відділенням, листом від 17.04.2020 № 54-02/899, направлено на адресу Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 16.04.2020 №54/4-рп/к, яке отримано ним 05.05.2020 відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 5110001007180.
- (6) 09 жовтня 2024 року листами від 09.10.2024 № 54-02/2876е та № 54-02/2877е Регіональному офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області, як правонаступнику Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства, в особі заступника начальника офісу Потапенка І.С. вручено під особистий підпис відповідно копію подання від 09.10.2024 № 54-03/229п з попередніми висновками у справі № 54/4-20, а також повідомлення про засідання адміністративної колегії Відділення (дату, час і місце розгляду справи).
- (7) Листом від 09.10.2024 № 54-02/2896е товариству з обмеженою відповідальністю «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» направлено копію подання від 09.10.2024 № 54-03/229п з попередніми висновками у справі № 54/4-20.
- (8) Листом від 10.10.2024 № 54-02/2897е Відділення повідомило товариство з обмеженою відповідальністю «АГОРОПОЛЮС-ДНІПРО» про засідання адміністративної колегії Відділення (дату, час і місце розгляду справи).

- (9) У відповідь на подання з попередніми висновками від 09.10.2024 № 54-03/229п у справі № 54/4-20 отримано лист Регіонального офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області від 22.10.2024 № 54-01/2268, яким надані заперечення на подання з попередніми висновками від 09.10.2024 № 54-03/229п у справі № 54/4-20.
- (10) Інформацію про подання від 09.10.2024 №54-03/229п з попередніми висновками у справі № 54/4-20, з повідомленням про дату, час і місце розгляду справи № 54/4-20, розміщено 23.10.2024 на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України (субсайті Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України у розділі «Розгляд справ»).
- (11) 29 жовтня 2024 року Відділенням проведено слухання у справі за участю представників Відділення і Регіонального офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області.

2. СТОРОНИ

2.1. ЗАЯВНИК

- (12) Товариства з обмеженою відповідальністю «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» ([інформація, доступ до якої обмежено]) (далі – ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО», Товариство).
- (13) Відповідно до відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), основним видом діяльності ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» є [інформація, доступ до якої обмежено].

2.2. ВІДПОВІДАЧ

- (14) Відповідачем у справі є Магдалинівське міжрайонне управління водного господарства ([інформація, доступ до якої обмежено]) (далі – Магдалинівське МУВГ, Управління).
- (15) Згідно з Положенням про Магдалинівське МУВГ (нова редакція), затвердженого наказом Державного агентства України від 10.09.2018 № 683, Магдалинівське МУВГ є юридичною особою, бюджетною неприбутковою організацією, належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства та гідротехнічної меліорації земель, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів – Державного агентства водних ресурсів України.

За інформацією Магдалинівського МУВГ (лист від 20.08.2019 № 398/01-04) Управління, здійснювало діяльність за рахунок коштів державного бюджету за програмою 489 «Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року» в частині програми 2407050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами».

Основний вид економічної діяльності ([інформація, доступ до якої обмежено]) від 14.05.2019.

- (16) Відповідно до наказу Державного агентства водних ресурсів України від 09.06.2020 № 527 «Про реорганізацію Магдалинівського МУВГ» Державне агентство водних ресурсів України вирішило **реорганізувати** Магдалинівське МУВГ **шляхом приєднання до Регіонального офісу водних ресурсів** у Дніпропетровській області. Цим же наказом визначено Регіональний офіс водних ресурсів у Дніпропетровській області правонаступником Магдалинівського МУВГ до якого переходять усі майнові права та обов'язки Магдалинівського МУВГ, а все нерухоме майно, передане Регіональному офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області від Магдалинівського МУВГ, закріплене на праві оперативного управління за Регіональним офісом.

Згідно з витягом із ЄДР № 33729183 станом на 25.09.2024 Магдалинівське МУВГ перебуває в стані припинення.

- (17) **Регіональний офіс водних ресурсів у Дніпропетровській області** ([інформація, доступ до якої обмежено]) (далі – РОВР у Дніпропетровській області).
Згідно з даними з ЄДР, РОВР у Дніпропетровській області є юридичною особою із організаційно-правовою формою – державна організація (установа, заклад).
Основним видом економічної діяльності якого є [інформація, доступ до якої обмежено].
- (18) РОВР у Дніпропетровській області листом від 07.05.2024 № 910/07-24 підтвердило, що Магдалинівське МУВГ з **01.07.2021** не є юридичною особою, а є його відділенням без статусу юридичної особи.
Магдалинівське МУВГ продовжує надавати послуги як Магдалинівське відділення (структурний підрозділ) у складі РОВР у Дніпропетровській області.
- (19) Магдалинівське МУВГ, відповідно до покладених на нього завдань здійснює *експлуатацію* державних меліоративних систем, *перерозподіл (перекидання)* водних ресурсів для забезпечення їх балансу у межах зони діяльності Управління шляхом переміщення води державними меліоративними системами відкритого (штучно створені водні об'єкти) і закритого типу (водогони, трубопроводи) та надання доступу до них первинним водокористувачам у період 2018 – 2020 років, січня - червня 2021 року як юридична особа, а з 01.07.2021 і на момент прийняття рішення про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у справі № 54/4-20, як структурний підрозділ РОВР у Дніпропетровській області.
- (20) Упродовж 2018 - 2020 років, січня – червня 2021 року Магдалинівське МУВГ надавало платні послуги на замовлення юридичних і фізичних осіб на підставі господарських договорів, укладених ним, як юридичною особою. З 01.07.2021 і на момент прийняття рішення про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у справі № 54/4-20, як відділення РОВР у Дніпропетровській області за договорами, укладеними РОВР у Дніпропетровській області як юридичною особою.
- (21) Тобто, Магдалинівське МУВГ, надаючи платні послуги, здійснювало господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» було суб'єктом господарювання упродовж 2018 - 2020 років, січня – червня 2021 року.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (22) Предметом розгляду заяви ТОВ «АГРОПОЛІОС-ДНІПРО» є питання обґрунтованості вартості послуг Магдалинівського МУВГ, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.
- (23) Визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання проведено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.04. 2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням положень пункту 2.2 Методики, яким встановлено, що етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, можуть змінюватися, залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (24) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
- суб'єкт господарювання;

- конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

Суб'єкт господарювання

- (25) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є Магдалинівське МУВГ.

Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (26) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», товар – будь-який предмет господарського обороту, в т. ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права.

- (27) Послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель є предметом господарського обороту **упродовж 2018-2020 років, січня-червня 2021 року, тому є товаром**, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище Магдалинівського МУВГ.

- (28) Таким чином, об'єктом аналізу визначено:

- послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель;

- суб'єкта господарювання: Магдалинівське МУВГ.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (29) Згідно з пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (30) У відповідності до пункту 4.2. Методики, визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема, споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації ціни:

- (31) Відповідно до пункту 4.3 Методики, не розглядаються як товар проміжні результати діяльності суб'єктів господарювання, що не реалізуються на ринку, а споживаються у технологічному процесі їх власного виробництва.

Споживчі характеристики, умови споживання та умови реалізації послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, ціна послуг.

- (32) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару здійснено, виходячи з подібності, зокрема, таких факторів, як функціональне призначення, технічні та експлуатаційні характеристики споживання, специфічність розміщення, реалізації за договорами.

Споживчі характеристики. Функціональне призначення.

- (33) Послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, які полягають у подачі води у маловодні землі для поліпшення земель з несприятливим водним режимом використовуються сільськогосподарськими підприємствами для регулювання процесу ґрунтоутворення, спрямованого на підвищення родючості сільськогосподарських

земель у зоні недостатнього або нестійкого природного зволоження і як наслідок підвищення врожайності сільгоспкультур.

- (34) За функціональним призначенням, не встановлено подібного (аналогічного) товару послугам пов'язаним із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних систем.
- Умови реалізації/споживання. Специфічність розміщення.*
- (35) Листом від 20.08.2019 № 398/01-04 Магдалинівським МУВГ повідомлено, що для забезпечення водою водокористувачів [інформація, доступ до якої обмежено] Управлінням використовується меліоративний комплекс, який перебуває на балансі Магдалинівського МУВГ і включає в себе [інформація, доступ до якої обмежено].
- (36) Джерелом добутки води – [інформація, доступ до якої обмежено] балансоутримувача Магдалинівського МУВГ.
- (37) Згідно з пунктом 2.3 Порядку визначення вартості та надання платних послуг бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів України, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України від 25.12.2013 № 544/1561/1130, надання платних послуг здійснюється на підставі договорів, які укладаються сторонами.
- (38) Умови споживання, умови реалізації послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель та ціна визначені у договорах, укладених Магдалинівським МУВГ із замовниками послуг (споживачами).
- (39) За інформацією Магдалинівського МУВГ (лист від 20.08.2024 № 398/01-04) та РОВР у Дніпропетровській області (лист від 03.05.2024 № 54-01/1271) Управлінням, як юридичною особою надавалися послуги ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» на підставі договорів про надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель від 10.04.2018 № 15, від 05.04.2019 № 4, від 03.04.2020 № 5, від 14.04.2021 № 9.
- (40) Предметом зазначених договорів є надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель з водних об'єктів (каналів державної міжгосподарської мережі, систем закритого типу) Виконавця для поливу сільськогосподарських культур Замовника.
- (41) Згідно з умовами вказаних договорів (пункт 1.2) Замовник здійснює забір води з точки водовиділу. Точкою водовиділу вважається відкритий водовиділ з каналу, насосна станція з регулюючою ємністю, водоводом та гідротехнічною спорудою на ньому, що перебувають на балансі Виконавця, з якої здійснюється забір води Замовником.
- (42) Послуги пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель надаються згідно з планом поливу відповідно до заявки Замовника, витратами, що не перевищують проектні можливості точок водовиділу, та в обсягах, забезпечених бюджетним фінансуванням на оплату електроенергії, яка буде використана головними і перекачувальними державними насосними станціями для надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд Магдалинівського МУВГ на полив зрошувальних сільськогосподарських земель (пункт 2.1.1 договорів).
- (43) Умовами укладених договорів передбачено, що до початку поливного періоду замовник послуг надає акт готовності внутрішньогосподарської зрошувальної мережі і поливної техніки до проведення поливів; дозвіл на спецводокористування та скид дренажних вод (при наявності дренажної системи), ліміт використання води та розрахунку потреби води на рік (пункт 2.2.1 договорів 2018, 2019, 2021 років і пункт 2.3.1 договорів 2020 року).

- (44) Договори на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на поли зрошувальних земель укладаються з Магдалинівським МУВГ щорічно.
- (45) Ціна послуг, пов'язаних із забором води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель розраховувалась та встановлювалась протягом 2018-2020 років, січня - червня 2021 року Магдалинівським МУВГ самостійно, за погодженням з РОВР у Дніпропетровській області на підставі Порядку визначення вартості та надання платних послуг бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів України, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України від 25.12.2013 № 544/1561/1130.
- (46) З огляду на наведені у договорах умови реалізації та ціни, умови споживання (необхідність енергопостачання, водопостачання, специфічність розміщення, монтажу, технічного обслуговування), послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель за споживчими характеристиками (функціональне призначення, фізичні характеристики, технічні та експлуатаційні характеристики) є товаром і не є подібним іншим товарам.
- (47) Отже, **товаром** щодо якого визначається монополіне (домінуюче) становище Магдалинівського МУВГ у період 2018 – 2020 років, січня – червня 2021 року є **послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.**

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).

- (48) Відповідно до пункту 4.4 Методики перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) може складатися шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.

Значущими обсягами продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп) визначаються обсяги, які, як правило, перевищують 5 відсотків відомих обсягів товарів (товарних груп), що мають ознаки однакових (подібних, аналогічних), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.

- (49) Відповідно до статті 42 Водного кодексу України:

- водокористувачами в Україні можуть бути підприємства, установи, організації і громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи;

- первинні водокористувачі - це ті, які мають власні водозабірні споруди і відповідне обладнання для забору води, а також отримують воду з каналів зрошувальних і осушувальних систем, водосховищ, ставків, водогосподарських систем, каналів та водогонів (водопроводів) міжбасейнового та внутрішньобасейнового перерозподілу водних ресурсів;

- **забір та використання води первинними водокористувачами з каналів зрошувальних і осушувальних систем, водосховищ, ставків, водогосподарських систем, каналів та водогонів (водопроводів) міжбасейнового та внутрішньобасейнового перерозподілу водних ресурсів здійснюються на платній основі на підставі договору з підприємствами, установами та організаціями, що забезпечують перерозподіл (перекидання) водних ресурсів, у тому числі в маловодні регіони, та за наявності дозволу на спеціальне водокористування. Укладення договору є обов'язковим;**

- (50) Відповідно до статті 1 Закону України «Про меліорацію земель», меліоративна система - **технологічно цілісна інженерна інфраструктура**, що включає в себе такі окремі об'єкти, як меліоративна мережа каналів, трубопроводів (зрошувальних, осушувальних, осушувально-зволожувальних, колекторно-дренажних) з гідротехнічними спорудами і насосними станціями, захисні дамби, спостережна мережа, дороги і споруди на них, взаємодію яких забезпечує управління водним, тепловим, повітряним і поживним режимом ґрунтів на меліорованих землях;
- (51) Частиною п'ятою статті 24 Закону України «Про меліорацію земель» визначено, що **експлуатація загальнодержавних і міжгосподарських меліоративних систем, які перебувають у державній власності, здійснюється підприємствами, установами і організаціями, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства.**
- (52) Таким, центральним органом виконавчої влади є Державне агентство водних ресурсів України, відповідно до Положення про Державне агентство водних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 393.
- (53) Відповідно до пункту 1.3 Положення про Магдалинівське міжрайонне управління водного господарства, затвердженого наказом Державного агентства водних ресурсів України від 10.09.2018 № 683, Управління в межах своїх повноважень, забезпечує на території [інформація, доступ до якої обмежено] Дніпропетровської області вирішення питань щодо **експлуатації державних меліоративних систем, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів, гідротехнічної меліорації земель**, вирішує в установленому порядку разом із місцевими органами виконавчої влади та іншими організаціями питання забезпечення населення і галузей економіки [інформація, доступ до якої обмежено] Дніпропетровської області водними ресурсами, здійснює **від імені Державного агентства водних ресурсів України виробничі функції з управління інженерною інфраструктурою меліоративних систем та її окремими об'єктами, що перебувають у державній власності.**
- (54) Упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року Магдалинівське МУВГ здійснювало господарську діяльність з надання послуг пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель на підставі договорів, укладених з первинними водокористувачами.
- (55) Тобто, єдиним **продавцем** (постачальником, виробником) послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель у межах території [інформація, доступ до якої обмежено] Дніпропетровської області є Магдалинівське МУВГ.
- (56) За інформацією Магдалинівського МУВГ (лист від 20.08.2019 № 398/01-04) останній обслуговує зрошувальні землі [інформація, доступ до якої обмежено]. Збір води здійснюється по двох зрошувальних системах: [інформація, доступ до якої обмежено]. По [інформація, доступ до якої обмежено] до точок водовиділу водокористувачам (насосним станціям Магдалинівського МУВГ).
- (57) **Споживачами** послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель є первинні водокористувачі, які мають дозвіл на спеціальне водокористування; договір з Магдалинівським МУВГ; внутрішньогосподарську меліоративну систему; здійснюють збір води із токи водо виділу.
- (58) За інформацією РОВР у Дніпропетровській області (лист від 03.05.2024 № 910/07-24) загальна кількість споживачів послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель становила:
- у 2019 році – [інформація, доступ до якої обмежено] споживачів;

- у 2019 році – [інформація, доступ до якої обмежено] споживачів;
- у 2020 році – [інформація, доступ до якої обмежено] споживачів;
- у продовж січня – червня 2021 року – [інформація, доступ до якої обмежено] споживачів,

в тому числі й ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» в територіальних межах де розташовані гідротехнічні споруди Магдалинівського МУВГ на підставі укладених договорів.

- (59) Зокрема, послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» надавались по [інформація, доступ до якої обмежено].
- (60) Упродовж 2018-2020 років, січня - червня 2021 року **споживачами** послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель є: ТОВ «АГРО-ОВЕН», ТОВ «ВПК-АГРО», ПрАТ «АГРОКОМ», ФГ «ЕКО-ОВОЧІ», ПП «АФ «ХЛІБОДАР», СФГ «ЖУК», а також заявник ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО», які отримують вказані послуги в межах розташування меліоративної системи (комплексу) Магдалинівського МУВГ, яка знаходилась в його оперативному управлінні.

3.3 Визначення товарних меж ринку.

- (61) У відповідності з підпунктами 5.1 – 5.2 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (62) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:
- a. подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - b. подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
  - c. наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - d. відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - e. взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (63) Послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель за показниками подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару, фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, наявності спільної групи споживачів товару (товарної групи) не мають товарів-замінників тому зазначені послуги не є взаємозамінним товаром з будь-яким іншим товаром.
- (64) Окрім того, оскільки отримання зазначених послуг обумовлено наявністю у споживача: дозволу на спеціальне водокористування; договору з Магдалинівським МУВГ яке забезпечує перерозподіл (перекидання) водних ресурсів, у тому числі в маловодні регіони; внутрішньогосподарської меліоративної системи; відповідного обладнання для забору води із точок водовиділу в межах розташування меліоративної системи Магдалинівського МУВГ, наданої йому в оперативне управління та пов'язаної з наданням цих послуг, то споживач за звичайних умов не може легко перейти від споживання даного товару до споживання іншого.
- (65) Таким чином, **товарними межами ринку визначено – послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.**

3.4 Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- (66) Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ринок товару (товарний ринок) - сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (67) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним. При цьому слід звернути увагу на те, що при остаточному визначенні територіальних (географічних) меж ринку визначальною є менша здатність до переміщення або попиту, або пропозиції.
- (68) Отримання послуг пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель на певній території можливе лише у суб'єкта господарювання, що провадить господарську діяльність, яка полягає в експлуатації державних меліоративних систем, використанні та відтворенні поверхневих водних ресурсів, гідротехнічній меліорації земель, забезпеченні населення і галузі економіки водними ресурсами, здійсненні від імені Державного водного агентства виробничих функцій з управління інженерною інфраструктурою меліоративних систем та її окремими об'єктами, що перебувають у державній власності.
- (69) За інформацією РОВР у Дніпропетровській області (лист від 03.05.2024 № 910/07-24) Магдалинівське МУВГ надає послуги пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель упродовж 2018, 2020 років та січня – червня 2021 року семи, а у 2019 році шести суб'єктам господарювання, в тому числі й ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО», в межах території **[інформація, доступ до якої обмежено], в межах розташування об'єктів меліоративної системи Магдалинівського МУВГ.**
- (70) Характерною особливістю взаємодії попиту і пропозиції на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання зазначених послуг є розташування об'єктів споживачів – їх сільськогосподарських земель та наявність в межах їх розташування об'єктів меліоративного комплексу, що здатен задовольнити попит даних споживачів. За межами об'єктів меліоративного комплексу Магдалинівського МУВГ користування послугами Управління є неможливим.
- (71) Разом з тим, територіальні межі ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, визначені укладеними зі споживачами договорами (послуги надаються із точки водовиділу, якою є відкритий водовиділ з каналу, насосна станція з регулюючою ємністю, водоводом та гідротехнічною спорудою на ньому, що перебувають на балансі виконавця), обмежуються і співпадають з межами розташування меліоративної системи Магдалинівського МУВГ.
- (72) Таким чином, **територіальні (географічні) межі ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, визначені межами території [інформація, доступ до якої обмежено] де розташовані об'єкти меліоративної системи Магдалинівського МУВГ, які знаходяться в його оперативному управлінні.**

3.5 Часові межі ринку.

- (73) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

- (74) Ринок, на якому впродовж певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (75) Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»:
- ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція;
  - попит - певна кількість товару, яку споживачі готові або/та в змозі купити за певну ціну у межах певної території протягом певного періоду;
  - пропозиція - певна кількість товару, яку суб'єкт господарювання виробляє (або може виробити) і пропонує (або може пропонувати) для реалізації на ринку, чи реалізує (або може реалізувати) на ринку за запропонованою ціною у межах певної території протягом певного періоду.
- (76) За інформацією Магдалинівського МУВГ (лист від 20.08.2024 № 398/01-04) та РОВР у Дніпропетровській області (лист від 03.05.2024 № 54-01/1271) Управлінням, як юридичною особою надавалися послуги ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» на підставі договорів про надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель від 10.04.2018 № 15, від 05.04.2019 № 4, від 03.04.2020 № 5, від 14.04.2021 № 9.
- (77) Договорами, укладеними з ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО», визначено умови та порядок обороту товару на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, зокрема: *щодо проміжку часу*, протягом якого сукупність товарно-грошових відносин утворює ринок товару із сталою структурою: умовами договорів передбачено, що договори набирають чинності з моменту підписання їх сторонами та діють до повного виконання ними своїх зобов'язань;
- щодо умов та порядку* надання послуг: умовами договорів передбачено обов'язок виконавця надати послуги замовнику з точок водовиділу згідно з планом поливу (додаток 1) відповідно до заявки замовника (додаток 2) протягом поливного сезону 2018 - 2021 років витратами, що не перевищують проектні можливості точок водовиділу, та в обсягах, забезпечених бюджетним фінансуванням на оплату електроенергії, яка буде використана головними і перекачувальними державними насосними станціями для транспортування води до точки водовиділу, при умові своєчасного виконання замовником зобов'язань.
- щодо періоду поливу*: планом поливу сільгоспкультур на відповідний рік, який є додатком до договору передбачено орієнтовний термін початку поливу у травні місяці 2018-2021 років.
- (78) Тобто, упродовж 2018 – 2020 років, січня – червня 2021 року попит і пропозиція, сукупність товарно – грошових відносин між Магдалинівським МУВГ та споживачем послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель (ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО») істотно не змінились.
- (79) Таким чином, **часовими межами ринку** послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель визначено **період 2018 – 2020 роки, січень – червень 2021 року**.

3.6 Визначення потенційних конкурентів

- (80) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (81) В територіальних межах [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані об'єкти меліоративної системи Магдалинівського МУВГ, які знаходились в його

оперативному управлінні упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року, не встановлено інших суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель або які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо для провадження господарської діяльності з надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, але з різних причин не реалізують ці можливості.

- (82) З огляду на зазначене, упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року Магдалинівське МУВГ не мало реальних і потенційних конкурентів на досліджуваному ринку. А у споживачів Магдалинівського МУВГ упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року відсутня альтернатива в отриманні послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель від іншого суб'єкта господарювання.

3.7 Визначення бар'єрів для вступу на ринок.

- (83) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (84) Згідно з абзацом третім пункту 1.3 Методики бар'єри вступу на ринок - це обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (85) За приписами частини п'ятої статті 24 Закону України «Про меліорацію земель» **експлуатацію загальнодержавних і міжгосподарських меліоративних систем, які перебувають у державній власності, здійснюється підприємствами, установами і організаціями, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства.**
- (86) Законом України «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року» від 24.05.2012 № 4836-VI затверджено загальнодержавну цільову програму розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року. Одним із завдань якої за напрямом *забезпечення розвитку меліорації земель і поліпшення екологічного стану зрошуваних та осушених угідь, управління водними ресурсами є забезпечення експлуатації водогосподарсько-меліоративного комплексу.* Відповідальним виконавцем завдання із **забезпечення експлуатації водогосподарсько-меліоративного комплексу** визначено Державне агентство водних ресурсів України.
- (87) Магдалинівське МУВГ здійснювало свою діяльність на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, використовуючи інженерну інфраструктуру меліоративної системи, наданої йому в оперативне управління та пов'язана з технологічним процесом переміщення води з водних об'єктів (каналів державної міжгосподарської мережі, систем закритого типу) на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.
- (88) Наведене характеризує даний ринок наявністю організаційних та адміністративних бар'єрів, як то передача цілісної технологічної інфраструктури у вигляді меліоративних мереж каналів, трубопроводів (зрошувальних, осушувальних, осушувально-зволожувальних, колекторно-дренажних) з гідротехнічними спорудами і насосними

станціями, захисних дамб, спостережних мереж, доріг і споруд на них, в оперативне управління Магдалинівського МУВГ.

- (89) Також існують обмеження щодо користування водними об'єктами на умовах оренди: зокрема за приписами статті 51 Водного кодексу України у користування на умовах оренди можуть надаватися водосховища (крім водосховищ комплексного призначення), ставки, озера та замкнені природні водойми для рибогосподарських потреб, культурно-оздоровчих, лікувальних, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей, проведення науково-дослідних робіт.
- (90) Меліоративна система - технологічно цілісна інженерна інфраструктура, що включає в себе такі окремі об'єкти, як меліоративна мережа каналів, трубопроводів (зрошувальних, осушувальних, осушувально-зволожувальних, колекторно-дренажних) з гідротехнічними спорудами і насосними станціями, захисні дамби, спостережна мережа, дороги і споруди на них, взаємодію яких забезпечує управління водним, тепловим, повітряним і поживним режимом ґрунтів на меліорованих землях (стаття 1 Закону України «Про меліорацію земель»).
- (91) Будівництво нових і реконструкції існуючих меліоративних систем та окремих об'єктів інженерної інфраструктури здійснюється на конкурсних засадах і передбачає погодження технічних умов з органами виконавчої влади з регулювання відносин у сфері меліорації земель, розроблення проектно-кошторисної документації з урахуванням погоджених технічних умов, проведення державної комплексної експертизи проектно – кошторисної документації (стаття 21 Закону України «Про меліорацію земель – період дії вчиненого порушення»).
- (92) Після закінчення будівництва (реконструкції) меліоративних систем та окремих об'єктів інженерної інфраструктури порушені землі підлягають рекультивації та передачі землекористувачам, власникам землі у придатному для використання стані (стаття 23 Закону України «Про меліорацію земель»).
- (93) Отже, споживачі, у тому числі ТОВ «Агрополнос-Дніпро», в межах території [інформація, доступ до якої обмежено] упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року за звичайних умов не могли легко перейти від використання (споживання) досліджуваного у справі товару до використання (споживання) іншого, відповідно в зазначених межах досліджуваної послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних земель не має товарів замінників.
- (94) Таким чином, для вступу нових суб'єктів господарювання на ринок послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель у зазначених територіальних (географічних) та часових межах існували бар'єри для вступу потенційних конкурентів на ринок:
- адміністративні обмеження – надання в оперативне управління об'єкти меліоративної системи Магдалинівському МУВГ;
  - економічні та організаційні - пов'язані з технологічними особливостями надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних земель, як то: необхідність будівництва нових об'єктів меліоративних систем та гідротехнічних споруд, поруч з існуючими об'єктами та гідротехнічними спорудами меліоративної системи, наданими Магдалинівському МУВГ в оперативне управління; залучення відповідних обсягів коштів для цього будівництва; переміщення або будівництво нових водозабірних споруд, інженерних систем споживачів до нових точок водовиділу; отримання державного акту на землю, розроблення проектної документації, технічного паспорту технічної споруди, отримання споживачами нових дозволів на спеціальне водокористування, тощо.
- (95) Зазначені обставини перешкоджають новим суб'єктам господарювання вийти на ринок та почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на ринку

послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.

3.8 Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (96) В межах досліджуваного ринку не встановлено конкурентів Магдалинівського МУВГ, оскільки не встановлено інших суб'єктів господарювання, що у досліджуваних часових та територіальних межах здійснювали діяльність з надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель або мали технічну можливість надавати дані послуги юридичним та фізичним особам.
- (97) Відтак, Магдалинівське МУВГ упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року в межах території [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані об'єкти меліоративної системи, які знаходилися в його оперативному управлінні, є єдиним суб'єктом господарювання, який надавав послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.
- (98) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- (а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
  - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (99) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемляти інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (100) З урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність Магдалинівського МУВГ, який є на досліджуваному ринку єдиним виконавцем послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, диктувати свої умови при продажу товару, є ознакою ринкової влади.

3.9 Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища відповідача

- (101) Таким чином, враховуючи викладене, Магдалинівське МУВГ упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель в межах території [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані об'єкти меліоративної системи, які знаходилися в його оперативному управлінні, як таке що не мало жодного конкурента на ринку.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання на ринку, зокрема, визначається: встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

4.1. Нормативно-правове регулювання

- (102) Правові засади функціонування ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель визначаються, зокрема: Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 4836VI із змінами), Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, Порядком визначення вартості та надання платних послуг бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів України, затвердженого спільним наказом Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 25.12.2013 № 544/1561/1130; Переліком платних послуг, які надаються бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1101.
- (103) Відповідно до абзацу другого пункту 5 Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228) установи мають право брати **бюджетні зобов'язання** та здійснювати платежі в межах **бюджетних асигнувань**, установлених затвердженими та погодженими у випадках, передбачених цим Порядком, кошторисами, планами асигнувань загального фонду бюджету, планами надання кредитів із загального фонду бюджету, планами спеціального фонду.
- (104) Відповідно до пункту 7 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 № 4836VI (із змінами) (далі – Бюджетний кодекс) бюджетне зобов'язання - будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому;
- (105) Відповідно до пункту 11 Переліку платних послуг, які надаються бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1101 (далі – Перелік № 1101), установи, які підпорядковані Державному агентству водних ресурсів України можуть надавати послуги, пов'язані з подачею води юридичним і фізичним особам з меліоративних систем і водних джерел для поливу зрошуваних або зволоження осушених земель, промислових і комунальних потреб, а також поливу городів, садів і богарних земель та наповнення наливних водойм.
- (106) Порядком визначення вартості та надання платних послуг бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів України, затвердженого спільним наказом Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України від 25.12.2013 № 544/1561/1130, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2014 за № 163/24940 (далі – Порядок № 544/1561/1130) передбачено надання платних послуг на підставі договорів, які укладаються сторонами (пункт 2.36 Розділу II Порядку № 544/1561/1130).
- (107) Згідно з пунктом 2.5 Порядку № 544/1561/1130 планування надходжень і використання коштів за надані платні послуги на замовлення юридичних і фізичних осіб здійснюються відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» та частини четвертої статті 13 Бюджетного кодексу України.
- (108) Розмір договірних (вільних) цін за кожний вид платної послуги визначається на підставі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних безпосередньо з наданням (виконанням) відповідної платної послуги (пункт 3.2 Порядку № 544/1561/1130).

- (109) До складу витрат на надання (виконання платних послуг належать: прямі витрати на оплату праці; прямі матеріальні витрати; інші прямі витрати; загальногосподарські витрат, у тому числі витрати на оновлення та модернізацію основних засобів, що використовуються для надання платних послуг (пункт 3.3 Порядку № 544/1561/1130).
- (110) До прямих матеріальних витрат відноситься вартість основних матеріалів, необхідних для виконання робіт, надання послуг, допоміжних та інших матеріалів, які віднесені до конкретного виду надання послуг (пункт 3.5 Порядку № 544/1561/1130).
- (111) До інших прямих витрат включаються всі інші виробничі витрати, які віднесені до конкретного виду надання послуг (пункт 3.6 Порядку № 544/1561/1130).
- (112) До загальногосподарських витрат відносяться всі витрати на управління виробництвом та обслуговуванням і управління водогосподарською організацією в цілому. Визначення складу та механізму їх розподілу здійснюється з урахуванням вимог Положення (стандарту бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства Фінансів України від 31.12.1999 № 318, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 19 січня 2000 року за № 24/4248 (пункт 3.7 Порядку № 544/1561/1130).
- (113) Загальногосподарські витрати обраховуються у відсотках до прямих витрат. Зазначений відсоток визначається із співвідношення видатків, передбачених кошторисом спеціального фонду (в частині власних надходжень) бюджетної організації, та загальної суми видатків, передбачених кошторисом на відповідний рік (пункт 3.8 Порядку № 544/1561/1130).
- (114) До витрат на оновлення та модернізацію основних засобів, що використовуються для надання платних послуг, відносяться капітальні видатки, визначені кошторисами на поточний рік на ці цілі. Капітальні видатки обраховуються у розмірі 10 відсотків до прямих витрат, пов'язаних з наданням відповідної послуги (пункт 3.9 Порядку № 544/1561/1130).
- (115) Вартість послуг з подачі води, що збираються юридичними і фізичними особами (сільгоспвиробниками) на полив зрошуваних або зволоження осушених сільськогосподарських земель, визначається водогосподарськими організаціями з урахуванням витрат з точки водовиділу. Вартість послуг з подачі води або зволоження може встановлюватись як єдина для водогосподарської організації в цілому, так і диференційно, з урахуванням технологічних особливостей (пункт 3.11 Порядку № 544/1561/1130).
- (116) Витрати на подачу води до точки водовиділу, а також з точки водовиділу, які не покриваються бюджетним фінансуванням, згідно з розрахунками організації включаються до розрахунку договірної ціни (у тому числі електроенергія, капітальні видатки, заробітна плата) (пункт 3.12 Порядку № 544/1561/1130).
- (117) Коригуванню підлягають лише ті індивідуальні складові витрат, за якими відбулися цінові зміни, що сприятиме забезпеченню економічної обґрунтованості та прозорості запровадження механізму коригування тарифів (пункт 4.2 Порядку № 544/1561/1130).

4.2. Позиція ТОВ «АГРОПОЛЮС – ДНІПРО» (заявника)

- (118) До Відділення надійшла на розгляд заява ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» від 08.07.2019 № 080719/2 та доповнення від 17.07.2019 № 170719 до заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях Магдалинівського МУВГ у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем шляхом встановлення таких цін на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель у період 2018 – 2019 роки, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку (далі – Заява).
- (119) Так, за інформацією, викладеною у Заяві, ТОВ «АГОРОПОЛЮС-ДНІПРО» здійснює свою діяльність на території [інформація, доступ до якої обмежено] Дніпропетровської

області, де має 6 зрошувальних полів, на яких вирощує сільськогосподарську продукцію.

Послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель на території [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані поля Підприємства, надаються **єдиним виконавцем цих послуг** Магдалинівським МУВГ.

- (120) Як зазначено в Заяві, **початок цитати**: «...користуючись своїм, по факту монопольним становищем, Магдалинівське МУВГ останнім часом безпідставно постійно підіймає ціну своїх послуг, а у разі незгоди погрожує припинити водопостачання, будучи добре обізнаним з тим, що такі дії призведуть до повної втрати врожаю, та багатомільйонних збитків у підприємств...»

На 2018 рік був укладений договір від 10.05.2018 № 15 та встановлені ціни на воду у розмірі: НСП-17 – 2,062 грн./м3, НСП-18 – 1,823 грн./м3. Проте, вже 11.06.2018 ціну було підвищено до: НСП – 17 – 2,572 грн./м3, НСП-18 – 2,333 грн./м3.

На 2019 рік за аналогічним договором від 05.04.2019 № 4 була встановлена ціна у розмірі: НСП-17 – 3,08 грн./м3, НСП-18 – 2,786 грн./м3..., а з червня 2019 року ціна зросла до: НСП-17 – 4,8716 грн./м3, НСП-18 – 4,5716 грн./м3. З 16.07.2019 надійшла чергова пропозиція про підвищення ціни до: НСП-17 – 5,28408 грн./м3, НСП-18 – 4,98408 грн./м3.

Як зазначено в п. 4.1 Протоколу погодження договірної ціни: «вартість на надання послуг змінюється автоматично в залежності від змін тарифів на електроенергію за погодженням сторін шляхом укладання додаткової угоди». Проте, Магдалинівський МУВГ значно підвищує ціну за відсутності зростання вартості електроенергії». **кінець цитати.**

- (121) У заяві ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» пропонує:

- визнати дії Магдалинівського МУВГ таким, що займає монопольне (домінуюче) становище;
- визнати дії Магдалинівського МУВГ по підвищенню цін на полив порушенням законодавства про захист економічної конкуренції;
- зобов'язати Магдалинівське МУВГ скасувати додаткові угоди про підвищення цін на полив у 2019 році;
- вжити заходів до припинення незаконних дій Магдалинівського МУВГ шляхом заборони підвищувати ціни на полив не у спосіб, визначений укладеним договором;
- встановити винних осіб у порушенні законодавства і притягнути їх до відповідальності.

4.3 Позиція Магдалинівського МУВГ (відповідача)

- (122) За інформацією Магдалинівського МУВГ (лист від 20.08.2019 № 398/01-04) та РОВР у Дніпропетровській області (лист від 03.05.2024 № 910/07-24), Управлінням надавались платні послуги за зверненнями юридичних і фізичних осіб, зокрема послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель згідно з Переліком № 1101 та Порядком № 544/1561/1130.

- (123) Послідовність дій з надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель наступна:
- до 01 лютого поточного року – приймання від споживачів протоколів – намірів щодо проведення поливів;
  - складання річних планів водокористування; розрахунок та погодження договірної ціни послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд

на полив зрошуваних сільськогосподарських земель (погодження РОВР у Дніпропетровській області);

- укладення договорів з водокористувачами на надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель;

- щомісячне оформлення актів прийому - передачі обсягів води та фактично витраченої електроенергії;

- направлення рахунків на оплату.

(124) ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, надавалися Магдалинівським МУВГ, отримуючи воду від Павлоградського МУВГ [інформація, доступ до якої обмежено].

(125) Упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель надавалися Товариству на підставі договорів, укладених з Магдалинівським МУВГ.

(126) Договірна ціна послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель визначалась на підставі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із наданням відповідних платних послуг, з урахуванням витрат із точки водовиділу та складалась з постійних експлуатаційних витрат та змінних експлуатаційних витрат.

(127) Планові постійні експлуатаційні витрати на протязі поливного періоду 2018 – 2020 років, січня - червня 2021 року залишалися незмінними. В частині змінних експлуатаційних витрат Магдалинівського МУВГ та Павлоградського МУВГ змінювалась фактична вартість електроенергії в залежності від зміни тарифів та наявності бюджетного фінансування.

4.4 Умови укладених договорів

(128) Магдалинівським МУВГ укладено договори про надання послуг із переміщення води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель з ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» від 10.04.2018 № 15, від 05.04.2019 № 4, 03.04.2020 № 5 та від 14.04.2021 № 9 відповідно до яких упродовж 2018 -2020 років, січня – червня 2021 року надавалися дані послуги.

(129) Предметом зазначених договорів є надання послуг, пов'язаних з переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель з точки водовиділу. Точкою водовиділу вважається відкритий водовіділ з каналу, насосна станція з регулюючою ємністю, водоводом та гідротехнічною спорудою на ньому, що перебувають на балансі Виконавця, з якої здійснюється надання послуг.

(130) Облік переміщення обсягів води здійснюються засобами вимірювальної техніки (лічильником) з передаючим пристроєм для подальшої передачі даних по каналах GSM зв'язку (пункт 3.1.1 договорів).

(131) Виконавець щодавно готує і спільно з представниками Замовника підписує двосторонні Акти за надані послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель (п. 3.1.3 договорів).

(132) Облік активної електроенергії здійснюється по показанням лічильників електроенергії, реактивних перетікань і втрат в силових трансформаторах (пункт 3.25.1 договорів).

(133) Виконавець подекадно спільно з представником Замовника підписує двосторонні Акти прийому – подачі електроенергії та обсягів переміщеної води (пункт 3.2.3 договорів).

- (134) Оплата вартості наданих послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель здійснюється за договірною ціною за 1 куб.м. води відповідно до калькуляції згідно з положеннями Порядку № 544/1561/1130. Вартість електроенергії, використаної для надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель включається до договірної ціни на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, *виходячи з фактично спожитої електроенергії та втрати на ці цілі за діючими тарифами* (пункт 4.1 договорів).
- (135) Договірна ціна узгоджується у Протоколі погодження договірної ціни на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, який є додатком до договорів (пункт 4.2 договорів).
- (136) Протоколами погодження договірної ціни на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, вартість даних послуг визначена для точок водовиділу: НСП-17 та НСП-18.
- (137) Підставою для платежів Замовником за фактично надані послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель є рахунок Виконавця, складений відповідно до договірної ціни (*у разі зміни вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, здійснюється відповідно до укладеної додаткової угоди*) на підставі двостороннього Акту за надані послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель та Акту прийому-передачі електроенергії та обсягів переміщеної води (пункт 4.5 договорів).
- (138) Вартість надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, переглядається на вимогу однієї із сторін у разі зміни ціноутворюючих факторів та інших причин передбачених чинним законодавством (пункт 4.8 договорів).
- (139) Пунктом 4 Протоколів погодження договірної ціни на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, який є додатком до договорів, визначено, що вартість на надання послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, 1 куб.м. змінюється **автоматично в залежності від змін тарифів на електричну енергію** за погодженням сторін шляхом укладання додаткової угоди.
- (140) Упродовж 2018 – 2020 років, січня – червня 2021 року до укладених договорів додатковими угодами вносились зміни в частині вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель. При цьому в кожній додатковій угоді зазначено, що остаточні розрахунки вартості наданих послуг, проводяться щомісячно з урахуванням фактичних витрат електроенергії згідно з тарифами на електроенергію, які встановлені енергопостачальною компанією.
- (141) Таким чином, за умовами договорів, укладених між ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНПРО» та Магдалинівським МУВГ, послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року надаються *в обсягах*, визначених приладами обліку, *за договірною ціною*, узгодженою сторонами в Протоколі погодження договірної ціни на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням

гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, з урахуванням вартості фактично спожитої електроенергії та втрати на ці цілі за діючими тарифами встановленими енергопостачальною компанією.

4.5 Договірні відносини

(142) Вартість послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель за 1 куб.м. упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року згідно з укладеними договорами та додатковими угодами наведено у Таблиці 1.

Таблиця 1

№ з/п	Підстава	Період дії	Ціна, грн. з ПДВ за 1 куб.м. для		Причина зміни ціни послуги передбачена додатковими угодами
			НСП-17	НСП-18	
1	Договір від 10.04.2018 № 15	10.04 – 10.06.2018	2,062	1,823	
	Додаткова угода від 11.06.2018 № 2	11.06 - 03.07.2018	2,572	2,333	Зміна ціни через відсутність бюджетного фінансування Павлоградського МУВГ
	Додаткова угода від 04.07.2018 № 3	04.07 і до кінця поливу	2,062	1,823	Зміна ціни у зв'язку з отримання додаткового фінансування Павлоградським МУВГ
2	Договір від 05.04.2019 № 4	05.04 – 04.06.2019	3,08	2,786	
	Додаткова угода від 12.06.2019 № 1	05.06 – 30.06.2019	4,8716	4,5716	Зміна ціни через відсутність бюджетного фінансування Павлоградського МУВГ
	Додаткова угода від 16.07.2019 № 2	01.07 – 31.07.2019	5,28408	4,98408	Зміна ціни через недостатність бюджетного фінансування витрат на електроенергію Павлоградського МУВГ та підвищення ціни на електроенергію
	Додаткова угода від 14.08.2019 № 3	01.08 - 14.08.2019	3,084	2,784	Зміна ціноутворюючих факторів
3	Договір від 03.04.2020 № 5	03.04 – 09.04.2020	3,196	2,897	
	Додаткова угода від 14.04.2020 № 1	10.04.2020	4,582	4,283	Зміна ціни через відсутність бюджетного фінансування Павлоградського МУВГ
	Додаткова угода від 30.04.2020 № 2	10.04 - 10.06.2020	4,5817	4,2829	Зміна вартості переміщення води до точок водовиділу Павлоградським МУВГ
	Додаткова угода від 23.06.2020 № 3	11.06 -30.06.2020	3,1956	2,8968	Зміна вартості переміщення води до точок водовиділу Павлоградським МУВГ
	Додаткова угода від 10.07.2020 № 4	01.07 – 31.07.2020	4,65968	4,36088	Зміна ціни через відсутність бюджетного фінансування Павлоградського МУВГ
	Додаткова угода від 04.09.2020 № 6	01.08.- 31.08.2020	3,1956	2,8968	Зміна ціни у зв'язку з отримання додаткового фінансування Павлоградським МУВГ
	Додаткова угода від 10.07.2020 № 7	01.09 - 30.09.2020	4,85544	4,55664	Зміна вартості переміщення води до точок водовиділу Павлоградським МУВГ
4	Договір від 14.04.2021 № 9	14.04 – 30.06.2021	5,9848	5,5849	

(143) Оскільки вода в [інформація, доступ до якої обмежено], вартість послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель безпосередньо залежить від вартості води отриманої Магдалинівським МУВГ у Павлоградського МУВГ.

- (144) Як видно із Таблиці 1 причиною зростання ціни на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель є зміна вартості переміщення води до точок водовиділу Павлоградським МУВГ через недостатність бюджетного фінансування. При отриманні бюджетного фінансування вартість води коригувалась.
- (145) Відповідно до Актів за надані послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель, підписаних у двосторонньому порядку (з боку замовника і виконавця), ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО» отримало послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель упродовж 2018 – 2020 років, січня – червня 2021 року у кількості 2 073 647 куб. м. на загальну суму 7 031 568,73 грн., в тому числі за:
- травень – серпень 2018 року (договір від 10.04.2018 № 15) в обсязі 782 587 куб. м. (з них: НСП-17 - 695 056 куб. м., НСП-18 – 87 531 куб. м) на загальну суму 1 660 641,52 грн. з ПДВ (з них: НСП-17 – 1 461 238,08 грн., НСП-18 – 199 403,44 грн.);
  - червень - серпень 2019 року (договір від 05.04.2019 № 4) в обсязі 683 921 куб. м. (з них: НСП-17 - 588 884 куб. м., НСП-18 – 95 037 куб. м) на загальну суму 1 660 641,52 грн. з ПДВ (з них: НСП-17 – 2 791 345,52 грн., НСП-18 – 452 894,46 грн.);
  - квітень – вересень 2020 року (договір від 03.04.2020 № 5) в обсязі 596 004 куб. м. (з них: НСП-17 - 510 785 куб. м., НСП-18 – 85 219 куб. м) на загальну суму 2 079 974,88 грн. з ПДВ (з них: НСП-17 – 1 782 031,49 грн., НСП-18 – 297 943,39 грн.);
  - травень 2021 року (договір від 14.04.2021 № 9) в обсязі 11 135 куб. м. (НСП-17) на загальну суму 46 712,35 грн. з ПДВ.
- (146) Акти за надані послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель складені на підставі Актів прийому-подачі електроенергії та обсягів переміщеної води, в яких визначено вартість наданих послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив сільськогосподарських земель.
- (147) В Актах прийому-подачі електроенергії та обсягів переміщеної води наводиться кількість поданої споживачам води, кількість і вартість електроенергії, використаної Магдалинівським МУВГ для подачі води споживачам, вартість води придбаної у Павлоградського МУВГ для подачі її споживачам.
- (148) Дані щодо обсягів поданої води і її вартість визначена в Актах прийому-подачі електроенергії та обсягів переміщеної води відповідають даним Актів за надані послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошувальних сільськогосподарських земель.
- (149) Тарифи на електроенергію, застосовані Магдалинівським МУВГ при визначенні вартості електроенергії використаної для надання послуг **відповідають діючим тарифам** встановленим енергопостачальною компанією.
- (150) Договірна ціна послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель складається з постійної та змінної частин. Постійна частина – це постійні експлуатаційні витрати, які є незмінними упродовж всього періоду дії кожного договору. Змінна частина – це змінні експлуатаційні витрати, які складаються із вартості електроенергії, яку Магдалинівське МУВГ використовує для подачі води споживачу із точок водовиділу, а також вартості води Павлоградського МУВГ, яка у свою чергу складається із вартості самої води і вартості електроенергії необхідної для подачі води в канал МК-2, звідки вона надходить до насосних станцій Магдалинівського МУВГ (точки водовиділу).
- (151) Додатковими угодами до договорів змінюється договірна ціна в частині вартості води Павлоградського МУВГ, а вартість електроенергії витраченої Магдалинівським МУВГ для подачі води визначається з урахуванням обсягів електроенергії (за показниками

приладів обліку) та діючих тарифів на електроенергію, як це передбачено умовами договорів, укладених між Магдалинівським МУВГ та ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО».

4.6 Встановлення цін на товар

Визначення вартості (договірної ціни) послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель

- (152) Магдалинівським МУВГ, щорічно перед початком поливного сезону розраховується договірна ціна послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель на 1 куб.м. води та погоджується з РОВР у Дніпропетровській області.
- (153) Договірна ціна є середньою для всіх точок водовиділу і має наступні складові: постійні експлуатаційні витрати та змінні експлуатаційні витрати.
- (154) Постійні експлуатаційні витрати складаються з прямих витрат та загальногосподарських витрат.
- (155) Прямі витрати складаються з прямих витрат на оплату праці, прямих матеріальних витрат та інших прямих витрат.
- (156) Загальногосподарські витрати включають витрати на: предмети, матеріалів, обладнання та інвентар; продукти харчування, оплату послуг (крім комунальних), видатки на відрядження, оплату водопостачання та водовідведення, оплату природного газу, підвищення кваліфікації кадрів, оплату видатків на державне обов'язкове особисте соціальне страхування, інші поточні видатки, придбання обладнання і предметів довгострокового користування та капітальний ремонт.
- (157) Змінні експлуатаційні витрати включають в себе вартість електроенергії та вартість послуг із придбання води.
- (158) Договірна ціна, послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель на 1 куб.м. води встановлена та погоджена на 2018-2020 роки, січень – червень 2021 року наведена у Таблиці 2.

Таблиця 2

№ з/п	Показники	КЕК В	2018 рік		2019 рік		2020 рік		2021 рік	
			грн.	на 1 м3, грн.	грн.	на 1 м3, грн.	грн.	на 1 м3, грн.	на 1 м3, грн.	на 1 м3, грн.
1	Плановий об'єм води, тис.м3		8033		7207		6493		8294	
2	Постійні експлуатаційні витрати		5609712	0,698	8408167	1,167	8388956	1,292	12441000	1,50
2.1	Прямі витрати на оплату праці		1986952	0,247	3068300	0,426	2797645	0,431	2498673	0,301
2.2	Прямі матеріальні витрати		1534847	0,191	1756020	0,244	1486023	0,229	1276753	0,154
	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	499800	0,062	0	0	0	0	0	0
2.3	Інші прямі витрати	2240	839848	0,105	505400	0,07	802397	0,124	3768412	0,454
	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	0	0	0	0	0	0	2138000	0,258

	Прямі витрати разом		4361647	0,543	5329720	0,74	5086065	0,783	7543838	0,910
2.4	Загальногосподарські витрати, всього, в т.ч.:		2370007	0,295	3078447	0,427	3302891	0,509	4897162	0,59
	придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	638879	0,08	649917	0,09	398000	0,061	422670	0,051
	капітальний ремонт	3132	200000	0,025	260667	0,036	112000	0,017	300000	0,036
	Постійні експлуатаційні витрати		5609712	0,698	8408167	1,167	8388956	1,292	12441000	1,50
	ПДВ		1121942	0,14	1681633	0,233	1677791	0,258	2488200	0,30
	Постійні експлуатаційні витрати з ПДВ		6731654	0,838	10089800	1,40	10066747	1,55	14929200	1,80
3	Змінні експлуатаційні витрати, в т.ч.:		9129058	1,136	14041727	1,948	13423883	2,067	29643700	3,574
	Оплата електроенергії	2273	6574167	0,818	9081308	1,26	7108250	1,095	120282417	1,457
	Оплата послуг з придбання води	2240	2554891	0,318	4960419	0,688	6315633	0,973	17561283	2,117
	ПДВ		1825812	0,227	2808345	0,39	2684777	0,413	5928740	71,5
	Змінні експлуатаційні витрати з ПДВ		10954870	1,364	16850072	2,338	16108660	2,481	35572440	428,9
4	Разом витрати з ПДВ		17686524	2,202	26939873	3,738	26175407	4,031	50501640	608,9

(159) Прямі експлуатаційні витрати, у складі договірної ціни послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель розраховані Магдалинівським МУВГ у середньому і є однаковими для всіх точок водовиділу. Змінні експлуатаційні витрати розраховані окремо для кожної точки водовиділу. З урахуванням постійних та змінних експлуатаційних витрат Магдалинівським МУВГ визначено вартість послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель на 1 куб. м. води для кожної точки водовиділу.

(160) Вартість послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель на 1 куб.м. води, розрахована Магдалинівським МУВГ на 2018-2020 роки, січень – червень 2021 року у розрізі точок водовиділу, наведена у Таблиці 3

Таблиця 3

Показники	Вартість 1 куб.м. води, грн. з ПДВ						
	НСП-16	НСП-16/1	НСП-16/2	НСП-17	НСП-18	НСП-19	Середня
2018 рік							
Вартість всього, в т.ч.:	2,021	2,383	2,328	2,062	1,823	2,171	2,202
постійні експлуатаційні витрати	0,838	0,838	0,838	0,838	0,838	0,838	0,838
змінні експлуатаційні витрати	1,183	1,545	1,49	1,224	0,985	1,333	1,363
2019 рік							
Вартість всього, в т.ч.:	3,024	4,368	4,261	3,084	2,786	3,276	3,738
постійні експлуатаційні витрати	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40
змінні експлуатаційні витрати	1,624	2,968	2,861	1,684	1,386	1,876	2,338
2020 рік							

Вартість всього, в т.ч.:	3,141	4,945	4,837	3,196	2,897	3,103	4,031
постійні експлуатаційні витрати	1,292	1,292	1,292	1,292	1,292	1,292	1,292
змінні експлуатаційні витрати	1,849	3,653	3,545	1,904	1,605	1,811	2,739
2021 рік							
Вартість всього, в т.ч.:	5,872	6,3522	6,2316	5,9848	5,5849	6,2099	6,089
постійні експлуатаційні витрати	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
змінні експлуатаційні витрати	4,372	4,8522	4,7316	4,4848	4,0849	4,7099	4,589

Змінні експлуатаційні витрати у складі договірної ціни.

- (161) Змінні експлуатаційні витрати включають в себе вартість електроенергії та вартість послуг із придбання води.
- (162) Вартість електроенергії Магдалинівським УМВГ розраховується виходячи із норм питомих витрат електроенергії на перекачку води для кожної насосної станції, діючого тарифу на електроенергію, з урахуванням втрат електроенергії в мережі.
- (163) Вартість послуг з придбання води залежить від ціни 1 куб.м. води Павлоградського МУВГ та електроенергії, необхідної для її подачі до точок водовиділу.

Постійні експлуатаційні витрати у складі договірної ціни.

- (164) Аналізуючи структуру прямих і загальногосподарських витрат у складі постійних експлуатаційних витрат договірної ціни послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель встановлено, що до складу прямих витрат (у 2018 році до прямих матеріальних витрат, у 2021 році до інших прямих витрат) включені витрати на придбання обладнання і предметів довгострокового користування за кодом економічної класифікації видатків (КЕКВ) 3110 (2018 рік у сумі 499 800 грн, 2021 рік у сумі 2 138 00 грн.)
- (165) Крім того, до складу загальногосподарських витрат у складі постійних експлуатаційних витрат договірної ціни включені витрати: на придбання обладнання і предметів довгострокового користування за КЕКВ 3110 (2018 рік – 638 879 грн, 2019 рік – 649 917 грн., 2020 рік - 398 000 грн, 2021 рік – 422 670 грн.) та капітальний ремонт за КЕКВ 3132 (2018 рік – 200 000 грн, 2019 рік - 260 667 грн, 2020 рік – 112 000 грн, 2021 рік – 300 000 грн.)
- (166) Видатки за КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» та КЕКВ 3132 «Капітальний ремонт інших об'єктів» відповідно до пункту 3 Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 в редакції наказу Міністерства фінансів України від 21.06.2012 № 754, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.03.2012 за № 456/20769 (далі – Інструкція № 754) відносяться до категорії капітальних видатків.
- (167) За цією категорією, згідно з пунктом 3.1 Інструкції № 754, передбачаються видатки на придбання або створення основних засобів, окремих інших необоротних матеріальних активів, збільшення вартості активів внаслідок поліпшення об'єкта (модернізація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), капітальний ремонт, створення державних запасів і резервів, придбання землі та нематеріальних активів.
- (168) Крім того, згідно з пунктом 3.5 Порядку № 544/1561/1130 до прямих матеріальних витрат відноситься вартість основних матеріалів, необхідних для виконання робіт, надання послуг, допоміжних та інших матеріалів, які віднесені до конкретного виду надання послуг, а згідно з пунктом 3.6 Порядку № 544/1561/1130 до інших прямих

витрат включаються всі інші виробничі витрати, які віднесені до конкретного виду надання послуг.

- (169) Капітальні видатки є окремою статтею витрат, і відповідно до пункту 3.9 Порядку № 544/1561/1130 визначаються у розмірі 10 відсотків до прямих витрат, пов'язаних з наданням відповідної послуги.
- (170) Отже, враховуючи наведене капітальні видатки у складі договірної ціни є окремою статтею витрат, яка не відноситься до прямих витрат та є складовою загальногосподарських витрат і включається до розрахунку вартості послуг у розмірі 10 відсотків до прямих витрат.
- (171) Проте, Магдалинівським МУВГ, всупереч пункту 3.5 та пункту 3.6 Порядку № 544/1561/1130 необґрунтовано включено до договірної ціни капітальні видатки на придбання обладнання і предметів довгострокового користування за КЕКВ 3110:
- на 2018 рік у складі прямих матеріальних витрат на суму 499 800 грн;
  - на січень – червень 2021 року у складі інших прямих витрат на суму 2 138 000 грн, тим самим завищивши розмір прямих витрат відповідно на суму 499 800 грн у 2018 році та на суму 2 138 000 грн. у 2021 році, що у свою чергу призвело до завищення вартості договірної ціни (постійних експлуатаційних витрат) на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.
- При цьому у 2019 та 2020 роках Магдалинівським МУВГ капітальні видатки у складі прямих матеріальних витрат, а також у складі інших прямих витрат не враховувалися.
- (172) Крім того, всупереч пункту 3.9 Порядку № 844/1561/1130 Магдалинівським МУВГ до складу договірної ціни включені капітальні видатки в розмірі, що перевищує 10 відсотків до прямих витрат, а саме на:
- 2018 рік на суму 452 694 грн,
  - 2019 рік на суму 377 612 грн.
  - січень – червень 2021 року на суму 182 086 грн.
- що у свою чергу призвело до завищення вартості (договірної ціни) (постійних експлуатаційних витрат) послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.
- (173) Тоді як за інформацією РОВР у Дніпропетровській області (лист від 20.09.2024 № 2042/07-24) фактично касові витрати Магдалинівського МУВГ склали:

Таблиця 4

Період	Враховані у договірній ціні, грн.			Фактичні видатки (касові), грн.		
	Капітальні видатки, всього	в т.ч. по КЕКВ		Капітальні видатки всього	в т.ч. по КЕКВ	
		3110	3132		3110	3132
2018 рік	1 338 679	1 138 679	200 000	182 580	182 580	0
2019 рік	910 584	649 917	260 667	684 940	324 940	360 000
2020 рік	510 000	398 000	112 000	2 111 698,99	1 340 251,22	771 447,77
січень – червень 2021 року	2 860 670	2 560 670	300 000	479 716,81	0	435 000

- за КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування»: у 2018 році – 182 570 грн. при включених видатках до договірної ціни - 1 138 679 грн., у 2019 році – 324 940 грн. при включених видатках до договірної ціни - 649 917 грн.

у 2020 році – 1 340 251,22 грн при включених видатках до договірної ціни – 398 000 грн;

у січні – червні 2021 року – 0 грн. при включених видатках до договірної ціни 2 560 670 грн.

▪ за КЕКВ 3132 «Капітальний ремонт інших об'єктів»:

у 2018 році – 0 грн. при включених видатках до договірної ціни - 200 000 грн.;

у 2019 році – 360 000 грн. при включених видатках до договірної ціни – 260 667 грн.;

у 2020 році – 771 447,77 грн. при включених видатках до договірної ціни – 112 000 грн.;

у січні – червні 2021 року – 435 000 грн. при включених видатках до договірної ціни - 300 000 грн.

(174) Таким чином, Магдалинівським МУВГ завищено постійні експлуатаційні витрати у складі договірної ціни на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель:

- у **2018 році на загальну суму 952 494 грн** (без ПДВ) через необґрунтоване включення капітальних видатків у складі прямих витрат на суму 499 800 грн, а також включення капітальних видатків на суму 452 694 грн. у розмірі, що перевищує 10 відсотків, як це визначено законодавчо;

- у **2019 році на загальну суму 377 612 грн** (без ПДВ) через необґрунтоване включення капітальних видатків на суму 377 612 грн., що перевищує 10 відсотків, як це визначено законодавчо;

- у **січні – червні 2021 року на загальну суму 2 320 086 грн** (без ПДВ) через необґрунтоване включення капітальних видатків у складі прямих витрат на суму 2 138 000 грн, а також включення капітальних видатків на суму 182 086 грн. у розмірі, що перевищує 10 відсотків, як це визначено законодавчо,

що призвело до завищення вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель (постійні експлуатаційні витрати) у розрахунку на 1 куб.м. води.

(175) Розрахунок завищення вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель наведено у Таблиці 5.

Таблиця 5

№ з/п	Найменування	КЕКВ	Включено до калькуляції, грн	Необхідно включити, грн	Різниця, грн.
2018 рік					
1	Плановий об'єм води, тис. куб.м		8 033		
2	Постійні експлуатаційні витрати з ПДВ		6 731 654	5 779 160	952 494
2.1	Прямі витрати на оплату праці		1 986 952	1 986 952	0
2.2	Прямі матеріальні витрати, в т.ч.:		1 534 847	1 534 847	0
	придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	499 800	0	499 800
2.3	Інші прямі витрати	2240	839 848	839 848	0
	Прямі витрати всього		4 361 647	3 861 847	499 800
2.4	Загальногосподарські витрати всього, в т.ч.:		2 370 007	1 917 313	452 694
	Капітальні видатки, в т.ч.:		838 879	386 185	452 694
	придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	638 879	386 185	252 694
	капітальний ремонт	3132	200 000	0	200 000

	Постійні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ		6 731 654	5 779 160	952 494
3.	Змінні експлуатаційні витрати з ПДВ		10 954 870	10 954 870	0
	оплата електроенергії	2273	7 889 000	7 889 000	0
	оплата послуг придбання води	2240	3 065 870	3 065 870	0
	Постійні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ на 1 куб. м. води		0,838	0,719	0,119
	Змінні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ на 1 куб. м. води		1,364	1,364	0,000
	Всього витрат на 1 куб. м. води		2,202	2,083	0,142
2019 рік					
1	Плановий об'єм води, тис. куб.м.		7 207		
2	Постійні експлуатаційні витрати без ПДВ, з них		8 408 167	8 030 005	377 612
2.1	Прямі витрати на оплату праці		3 068 300	3 068 300	0
2.2	Прямі матеріальні витрати		1 756 020	1 756 020	0
2.3	Інші прямі витрати	2240	505 400	505 400	0
	Прямі витрати всього		5 329 720	5 329 720	0
2.4	Загальногосподарські витрати, в т.ч.:		3 078 447	2 545 475	377 612
	Капітальні видатки		910 584	532 972	377 612
	придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	649 917	532 972	116 945
	капітальний ремонт	3132	260 667	0	260 667
	Постійні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ		8 408 167	8 030 005	377 612
	ПДВ		1 681 633	1 606 111	75 522
	Постійні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ		10 089 800	9 636 116	453 134
3	Змінні експлуатаційні витрати, всього, в т.ч.:		14 041 727	14 041 727	0
	оплата електроенергії	2273	9 081 038	9 081 038	0
	оплата послуг придбання води	2240	4 960 419	4 960 419	0
	Змінні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ		16 850 072	16 850 072	0
	Постійні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ на 1 куб. м. води		1,40	1,337	0,063
	Змінні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ на 1 куб.м		2,338	2,338	0
4	Всього витрат на 1 куб. м. води		3,738	3,675	0,063
2021 рік					
1	Плановий об'єм води, тис.м3		8 294		
2	Постійні експлуатаційні витрати		12 441 000	10 120 914	2 320 086
2.1	Прямі витрати на оплату праці		2 498 673	2 498 673	0
2.2	Прямі матеріальні витрати, в т.ч.:		1 276 753	1 276 753	0
2.3	Інші прямі витрати всього, в т.ч.:		3 768 412	1 630 412	2 138 000
	придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	2 138 000	0	2 138 000
	Прямі витрати всього		7 543 838	5 405 838	2 138 000
2.4	Загальногосподарські витрати		4 897 162	4 715 076	182 086
	Капітальні видатки		722 670	540 584	182 086
	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	422 670	240 584	182 086
	Капітальний ремонт	3132	300 000	300 000	182 086
	Постійні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ		12 441 000	10 120 914	2 320 086
	ПДВ		2 448 200	2 024 183	464 017

	Постійні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ		14 929 200	12 145 097	2 784 103
3	Змінні експлуатаційні витрати		29 643 700	29 643 700	0
	оплата електроенергії	2273	12 082 417	12 082 417	0
	оплата послуг придбання води	2240	17 561 283	17 561 283	0
	Змінні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ		35 572 440	35 572 440	0
	Постійні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ на 1 куб. м.		1,80	1,464	0,336
	Змінні експлуатаційні витрати, разом з ПДВ на 1 куб. м.		4,289	4,289	0,000
4	Всього витрат на 1 куб. м. води		6,089	5,753	0,336

(176) А отже, Магдалинівським МУВГ завищено вартість послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель у розрахунку на 1 куб.м води на суму:

- 0,119 грн у 2018 році для [інформація, доступ до якої обмежено] споживачів;
- 0,063 грн. у 2019 році для [інформація, доступ до якої обмежено] споживачів;
- 0,336 грн. у січні червні 2021 році для [інформація, доступ до якої обмежено] споживачів.

(177) Ураховуючи викладене, дії Магдалинівського МУВГ, яке упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель в межах території [інформація, доступ до якої обмежено] де розташовані об'єкти меліоративного комплексу Магдалинівського МУВГ, які знаходилися в його оперативному управлінні що полягали у встановленні та застосуванні завищеного розміру вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель у розрахунку на один куб. м. води на суму:

- 0,119 грн з ПДВ у 2018 році;
- 0,063 грн. з ПДВ у 2019 році;
- 0,336 грн. з ПДВ у січні – червні 2021 року, внаслідок включення до договірної ціни необґрунтованих витрат,

кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

4.7 Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

(178) Зазначені дії Магдалинівського МУВГ були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.

(179) Через відсутність альтернативних джерел постачання товарів чи послуг, що задовольняли б попит за нормальними цінами та умовами торгівлі, домінуюча компанія стає для покупців єдиним торгівельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути.

(180) Вчинення Магдалинівським МУВГ зазначених дій демонструє прояв ринкової влади одноосібно визначати умови обороту товару на ринку пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, зокрема встановлювати та утримувати ціни, які б неможливо було б встановити

за умов існування значної конкуренції на ринку, внаслідок відсутності у покупців (споживачів, користувачів) можливості перейти до споживання послуг інших суб'єктів господарювання.

- (181) За умов існування конкуренції на ринку послуг пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, споживачі мали б змогу відмовитися від послуг Магдалинівського МУВГ та звернутись до іншого надавача цих послуг.
- (182) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента та не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (183) Відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається: встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (184) Частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.
- (185) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції.
- (186) Згідно із статтею 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.
- (187) Встановлення Магдалинівським МУВГ завищеної вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, було б неможливим за умови існування значної конкуренції на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель для споживачів в межах території [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані об'єкти меліоративного комплексу Магдалинівського МУВГ, які знаходилися в його оперативному управлінні.
- (188) Адже, за умов конкуренції, встановлення завищеної вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель було б неможливим, оскільки споживачі мали б змогу обрати інше підприємство - виконавця відповідних послуг, який при розрахунку вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель дотримувався б вимог законодавства України.
- (189) Ураховуючи викладене, дії **Магдалинівського МУВГ, яке упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель в межах території [інформація, доступ до якої обмежено] де розташовані об'єкти меліоративного комплексу Магдалинівського МУВГ, які знаходилися в його оперативному управлінні що полягали у встановленні та застосуванні завищеного розміру вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель у розрахунку на один куб. м. води на суму:**

- 0,119 грн з ПДВ у 2018 році;
- 0,063 грн. з ПДВ у 2019 році;
- 0,336 грн. з ПДВ у січні – червні 2021 року, внаслідок включення до договірної ціни необґрунтованих витрат,

кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (190) Як свідчать заперечення РОВР у Дніпропетровській області на попередні висновки у справі (лист РОВР у Дніпропетровській області від 22.10.2024 № 2268/07-24), а також його аргументи, висловлені під час проведених у справі слухань, та подані ним додаткові докази, Відповідач з висновками Відділення про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згоден.

Щодо ціни послуг, пов'язаних з переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних земель

- (191) Відповідач не погоджується, з попередніми висновками щодо включення до складу прямих витрат капітальних видатків, зазначаючи, що включення капітальних видатків здійснено на законних підставах і відповідає вимогам пункту 3.12 Порядку № 544/1561/1130.

Вказане спростовується наступним:

- (192) Відповідно до пункту 3.11 Порядку № 544/1561/1130 «**Вартість послуг з подачі води**, що забирається юридичними і фізичними особами (сільгоспвиробниками) на полив зрошуваних або зволоження осушених сільськогосподарських земель, **визначається** водогосподарськими організаціями з **урахуванням витрат з точки водовиділу**».

Пункт 3.12 Порядку № 544/1561/1130 визначає: «Витрати на подачу води до точки водовиділу, а також з точки водовиділу, які не покриваються бюджетним фінансуванням, згідно з розрахунками організації включаються до розрахунку договірної ціни (у тому числі електроенергія, капітальні видатки, заробітна плата)».

Тобто, у складі витрат, пов'язаних із наданням платних послуг (прямих витрат на оплату праці; прямих матеріальних витрат; інших прямих витрат; загальногосподарських витрат, у тому числі витрат на оновлення та модернізацію основних засобів, що використовуються для надання платних послуг) **витрати, які не забезпечені бюджетним фінансуванням (в т.ч. електроенергія, капітальні видатки, заробітна плата) враховуються при визначенні вартості послуг.**

Отже, зазначеним пунктом визначено умову (не забезпечення бюджетним фінансуванням) за якою у складі договірної ціни **враховуються усі витрати на платну послугу у тому числі електроенергія, капітальні видатки і заробітна плата.**

Разом з тим, пунктом 3.5 Порядку № 544/1561/1130 визначено, що до прямих матеріальних витрат відноситься вартість **основних матеріалів**, необхідних для виконання робіт, надання послуг, допоміжних та інших матеріалів, які віднесені до конкретного виду надання послуг, а пунктом 3.6 Порядку № 544/1561/1130, що до інших прямих витрат включаються всі інші **виробничі витрати**, які віднесені до конкретного виду надання послуг.

Крім того, пунктом 3.9 Порядку № 544/1561/1130 визначено, що **капітальні видатки обраховуються у розмірі 10 відсотків до прямих витрат**, пов'язаних із наданням відповідної послуги.

Тобто, капітальні видатки не є складовими прямих матеріальних та інших прямих витрат і тільки визначаються у відсотках до прямих витрат, а посилання на пункт 3.12 Порядку № 544/1561/1130 є помилковим.

При цьому, Типовою формою калькуляції, направленою Державним водним агентством України керівникам водогосподарських організацій листом від 18.01.2018 № 249/5/11-18 та наданою РОВР у Дніпропетровській області до заперечень на попередні висновки Відділення, також підтверджено, що капітальні видатки є складовими загальногосподарських витрат, які встановлюються у розмірі 10% від прямих витрат.

Таким чином, висновок Відділення, що Магдалинівським МУВГ, всупереч пункту 3.5 та пункту 3.6 Порядку № 544/1561/1130 необґрунтовано включено до договірної ціни **капітальні видатки** на придбання обладнання і предметів довгострокового користування за КЕКВ 3110:

- на 2018 рік у складі прямих матеріальних витрат на суму 499 800 грн;

- на січень – червень 2021 року у складі інших прямих витрат на суму 2 138 000 грн, тим самим завищивши розмір прямих витрат відповідно на суму 499 800 грн у 2018 році та на суму 2 138 000 грн. упродовж січня – червня 2021 року, що у свою чергу призвело до завищення вартості договірної ціни (постійних експлуатаційних витрат) на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель залишається без змін та не спростовані Відповідачем.

(193) Щодо висновку в абзаці 145 подання про попередні висновки *«Отже, враховуючи наведене капітальні видатки у складі договірної ціни є окрема стаття витрат, яка не відноситься до прямих і загальногосподарських витрат і включається до розрахунку вартості послуг у розмірі 10 відсотків до прямих витрат»*.

(194) Зазначаємо, що у тексті цього абзацу допущено опіску, у зв'язку з чим висновок в абзаці 145 вважати в наступній редакції: **«Отже, враховуючи наведене капітальні видатки у складі договірної ціни є окремою статтею витрат, яка не відноситься до прямих витрат та є складовою загальногосподарських витрат і включається до розрахунку вартості послуг у розмірі 10 відсотків до прямих витрат»**.

Проте, допущена опіска не вплинула на висновки, стосовного того що Магдалинівським МУВГ, всупереч пункту 3.9 Порядку № 544/1561/1130 **включені капітальні видатки до складу договірної ціни в розмірі, що перевищує 10 відсотків до прямих витрат**, а саме:

- на 2018 рік у сумі 452 694 грн,

- на 2019 рік у сумі 377 612 грн.

- на січень – червень 2021 рік у сумі 182 086 грн.

тим самим завищивши обсяг капітальних видатків у складі загальногосподарських витрат, що у свою чергу призвело до завищення вартості **договірної ціни** послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель.

(195) Таким чином, загалом Магдалинівським МУВГ завищено постійні експлуатаційні витрати у складі договірної ціни на послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель:

- у 2018 році на загальну суму **952 494 грн.** (без ПДВ) через необґрунтоване включення капітальних видатків у складі прямих витрат на суму 499 800 грн, а також включення капітальних видатків на суму 452 694 грн. у розмірі, що перевищує 10 відсотків, як це визначено законодавчо;

- у 2019 році на загальну суму 377 612 грн (без ПДВ) через необґрунтоване включення капітальних видатків на суму 377 612 грн., що перевищує 10 відсотків, як це визначено законодавчо;

- у січні – червні 2021 року на загальну суму 2 320 086 грн (без ПДВ) через необґрунтоване включення капітальних видатків у складі прямих витрат на суму 2 138 000 грн, а також включення капітальних видатків на суму 182 086 грн. у розмірі, що перевищує 10 відсотків, як це визначено законодавчо,

що призвело до завищення вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель (постійні експлуатаційні витрати) у розрахунку на 1 куб.м. води.

- (196) У запереченнях на попередні висновки Відділення, РОВР у Дніпропетровській області вказує: *«Південно-східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України зазначено про завищення вартості води у 2019 році, проте за матеріалами подання це не вбачається, в чому саме полягає завищення ціни та в чому визначено порушення. Окремо необхідно зазначити, що в 2019 році не було включення капітальних видатків у прями витрати»*

Вказане спростовується наступним:

- (197) Завищення вартості договірної ціни послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель на 2019 рік обумовлене недотриманням Магдалинівським МУВГ пункту 3.9 Порядку № 544/1561/1130, яким визначено який розмір капітальних видатків включається до складу договірної ціни. Про що детально викладено в абзаці 147 та відображено в Таблиці 4 (абзац 150) подання з попередніми висновками .
- (198) Ураховуючи наведене, Відповідачем не спростовано висновків Відділення щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції в досліджених діях Магдалинівського МУВГ, які полягали у **встановленні та застосуванні завищеного розміру вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель у розрахунку на один куб. м. води на суму:**
- 0,119 грн з ПДВ у 2018 році;
  - 0,063 грн. з ПДВ у 2019 році;
  - 0,336 грн. з ПДВ у січні – червні 2021 року, внаслідок включення до договірної ціни необґрунтованих витрат.

Щодо розгляду заяви

- (199) Заява ТОВ «АГРОПЛЮС-ДНІПРО» була розглянута у відповідності до вимог Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами).

Щодо монопольного становища

- (200) У заперечення до РОВР у Дніпропетровській області зазначає, *«Крім того, підприємства мають можливість створити спілку водокористувачів або взяти меліоративні фонди в оренду і самостійно формувати цінову політику не витрачаючи кошти на технологічну заміну існуючої меліоративної інфраструктури.*

Таким чином, твердження щодо ущемлення інтересів споживачів, а також завищення для них ціни є хибне».

- (201) Зазначене твердження є декларативним, оскільки не аргументовано та не доведено:

- що створення спілки водокористувачів може вплинути на економічну обґрунтованість вартості послуг Магдалинівського МУВГ;
 - у досліджуваній у справі часовий період не задокументовано пропозицій Заявнику від Магдалинівського МУВГ взяти меліоративні фонди в оренду; не доведено, що умови зазначеної оренди передбачають не витратити кошти на технологічну заміну існуючої меліоративної інфраструктури; не доведено, що Заявник відмовився та не скористався даною пропозицією у досліджуваній часовий період, отже не доведено зазначену можливість.

Зазначені зауваження і заперечення Відповідача не спростовують висновків Відділення та фактів, викладених у поданні з попередніми висновками у справі № 544-20, які були враховані при підготовці проекту рішення у справі № 54/4-20.

- (202) У запереченнях Відповідач зазначає: *«...РОВР у Дніпропетровській області належать до сфери управління Держводагентства і не є монополістом з надання послуг з подачі технічної води, що засвідчують нижче наведені приклади.*

Відповідно до Дозволу на спеціальне водокористування від 31.03.2021 №72/ДП/49д-21 і дійсного до 31.03.2027р. який виданий ТОВ «Агрополіус-Дніпро» останній має можливість здійснювати водозабір для забезпечення зрошувального землеробства не тільки з [інформація, доступ до якої обмежено].

Крім того, в [інформація, доступ до якої обмежено] крім означеного сільськогосподарського підприємства є також водокористувачі які отримали дозвіл на спеціальне водокористування і мають можливість здійснювати забір води для ведення зрошувального землеробства і власних потреб, а саме:

Дозвіл від 28.04.2021 №111/ДП/49д-21 виданий ТОВ «АГРО-ОВЕН» який здійснює водокористування з зрошувальної системи Магдалинівського МУВГ, а також здійснює водокористування з підземних горизонтів з свердловин №1,2,3,4,5,6,7 які знаходяться в зоні розташування зрошувальної системи.

Дозвіл на спеціальне водокористування від 03.10.2024 №130/ДП/49д-24 виданий ФГ «ЕКО-ОВОЧИ» крім забору води з зрошувальної системи Магдалинівського відділення РОВР у Дніпропетровській області має можливість здійснює водозабір з підземних джерел власними водозабірними свердловинами №1-5.

За наявності виданих дозволів на спеціальне водокористування вбачається наявність альтернативних місць водозабору по кожному сільськогосподарському підприємству. Крім того, підприємства мають можливість влаштувати та отримати відповідні дозволи на водозабірні свердловини для ведення зрошувального землеробства самостійно, чим спростовується наявність монопольного становища у Магдалинівському МУВГ.»

Вказане спростовується наступним.

- (203) Пунктом 11 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» унормовано, що у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України має повноваження проводити дослідження ринку, визначати межі товарного ринку, а також становище, в тому числі монопольне (домінуюче), суб'єктів господарювання на цьому ринку та приймати відповідні рішення (розпорядження).

Відповідно до частин першої та другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: на цьому ринку у нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

Установлення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта (суб'єктів) господарювання включає застосування як структурних, так і поведінкових показників,

що характеризують стан конкуренції на ринку. При цьому застосування структурних показників зумовлюється встановленням об'єкта аналізу, визначенням товарних, територіальних (географічних), часових меж ринку на підставі інформації, яка може бути використана для визначення монопольного (домінуючого) становища.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар - будь-який предмет господарського обороту, в т.ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права.

Пункт 5.1. Методики встановлює, що товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Взаємозамінність досліджуваного товару, тобто **альтернатива вибору** способу водокористування (водозабору) існує лише за умови **наявності на певній території одночасного доступу до мереж інженерних систем різних суб'єктів господарювання.**

Законом України «Про меліорацію земель», зокрема статтею 1 визначено, що:

- меліорація земель - **комплекс** гідротехнічних, культуртехнічних, хімічних, агротехнічних, агролісотехнічних, інших меліоративних **заходів**, що здійснюються з метою регулювання водного, теплового, повітряного і поживного режиму ґрунтів, збереження і підвищення їх родючості та формування екологічно збалансованої раціональної структури угідь;

- меліоративні заходи - роботи, **спрямовані** на поліпшення хімічних і фізичних властивостей ґрунтів, обводнення пасовищ, створення захисних лісових насаджень, проведення культуртехнічних робіт, **поліпшення земель** з несприятливим водним режимом та інженерно-геологічними умовами, проектування, будівництво (реконструкція) і **експлуатація меліоративних систем**, включаючи наукове, організаційне та виробничо-технічне забезпечення цих робіт;

- меліоративна система - технологічно **цілісна інженерна інфраструктура**, що включає в себе такі окремі об'єкти, як меліоративна мережа каналів, трубопроводів (зрошувальних, осушувальних, осушувально-зволожувальних, колекторно-дренажних) з гідротехнічними спорудами і насосними станціями, захисні дамби, спостережна мережа, дороги і споруди на них, взаємодію яких забезпечує управління водним, тепловим, повітряним і поживним режимом ґрунтів на меліорованих землях;

- меліоративна мережа - розміщений на землі та/або під землею цілісний технологічний комплекс об'єктів інженерної інфраструктури, що забезпечує забір або відведення води з точки водовиділу або в точці водовиділу для потреб водокористувачів.

- точка водовиділу - місце на каналі на зрошувальних і осушувальних системах або іншому джерелі зрошення, з якого здійснюється первинний забір води для зрошення території обслуговування меліоративної мережі або скидання води, відведеної з території обслуговування меліоративної мережі.

- внутрішньогосподарська меліоративна система - меліоративна система, що знаходиться в межах земель;

- територія обслуговування меліоративної мережі - сукупність земельних ділянок (частин земельних ділянок) сільськогосподарського призначення, гідротехнічна меліорація яких може забезпечуватися меліоративною мережею.

Тобто, зрошення сільськогосподарських земель – комплекс заходів спрямованих на поліпшення земель шляхом експлуатації меліоративних систем, **як цілісного технологічного комплексу** об'єктів інженерної інфраструктури, що забезпечує первинний забір води для зрошення **території обслуговування меліоративної мережі** із точки водовиділу.

Магдалинівське МУВГ забезпечує експлуатацію державних меліоративних систем, управління інженерною інфраструктурою меліоративних систем та її окремими об'єктами **на території** [інформація, доступ до якої обмежено].

До території обслуговування вказаної меліоративної системи належать земельні ділянки суб'єктів господарювання ТОВ «АГРО-ОВЕН», ТОВ «ВПК-АГРО», ПрАТ «АГРОКОМ», ФГ «ЕКО-ОВОЧІ», ПП «АФ «ХЛІБОДАР», СФГ «ЖУК», ТОВ «АГРОПОЛЮС-ДНІПРО».

Внутрішньогосподарські меліоративні системи в межах земель вказаних споживачів збудовані та приєднані до точок водовиділу Магдалинівського МУВГ.

Забір води здійснюється із водних об'єктів і по зрошувальних системах подається первинним водокористувачам до точок водовиділу.

Тобто, інших суб'єктів господарювання, що надавали або мали технічну можливість (інженерні системи (зрошувальні системи) та відповідний обслуговуючий персонал) надання досліджуваних послуг юридичним особам в межах території [інформація, доступ до якої обмежено] у період 2018-2020 років, січня-червня 2021 року в ході розгляду справи Відділенням не встановлено.

Ураховуючи, що у досліджуваних часових та територіальних межах не було в наявності інших, окрім Магдалинівського МУВГ, інженерних систем (зрошувальних систем) у тому числі у досліджуваних точках водовиділу, перехід від використання (споживання) одного виду послуг до іншого, що надається іншим суб'єктом господарювання, передбачає розробку нового проекту та побудови фактично нової інженерної системи водокористування, що потребує матеріальних, людських та часових ресурсів, така альтернатива не може існувати на момент експлуатації вже побудованої мережі.

Крім того, відповідно до приписів статті 42 Водного кодексу України, первинні водокористувачі - це ті, які мають власні водозабірні споруди і відповідне обладнання для забору води, а також отримують воду з каналів зрошувальних і осушувальних систем, водосховищ, ставків, водогосподарських систем, каналів та водогонів (водопроводів) міжбасейнового та внутрішньобасейнового перерозподілу водних ресурсів.

Забір та використання води первинними водокористувачами з каналів зрошувальних і осушувальних систем, водосховищ, ставків, водогосподарських систем, каналів та водогонів (водопроводів) міжбасейнового та внутрішньобасейнового перерозподілу водних ресурсів здійснюються на платній основі на підставі договору з підприємствами, установами та організаціями, що забезпечують перерозподіл (перекидання) водних ресурсів, у тому числі в маловодні регіони, та за наявності дозволу на спеціальне водокористування.

Магдалинівське МУВГ упродовж 2018 – 2020 років, січня - червня 2021 року надавало послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель одним і тим же споживачем на підставі укладених договорів за наявності дозволу на спеціальне водокористування та скид дренажних вод (при наявності дренажної мережі), ліміту використання води, погодженого РОВР у Дніпропетровській області та розрахункову потребу води на рік.

Наявність у споживачів, в тому числі і у ТОВ «Агрополіус-Дніпро», ТОВ «АГРО-ОВЕН» дозволів на спеціальне водокористування не доводить, що ці суб'єкти господарювання здійснювали господарську діяльність та конкурували з Магдалинівським МУВГ, а лише підтверджує факт залежності їх від послуг Управління, оскільки поля споживачів розташовані поблизу меліоративного комплексу Магдалинівського МУВГ, а внутрішньогосподарські зрошувальні мережі збудовані та розташовані так, що водозабір ними здійснюється із точок водовиділу Управління.

За змістом приписів статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання, який **заперечує зайняття ним монопольного (домінуючого) становища на ринку товару, має довести, що він зазнає значної конкуренції.**

Магдалинівським МУВГ (РОВР у Дніпропетровській області) не доведено існування у досліджуваних часових та територіальних межах, суб'єктів господарювання у яких втілена технічна можливість для здійснення зазначеної діяльності, як то наявність:

- збудованої меліоративної системи до відповідних точок водовиділу;
- обслуговуючого персоналу;
- укладених зі споживачами договорів.

Таким чином, для споживачів Магдалинівського МУВГ в межах території [інформація, доступ до якої обмежено] упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року документально підтверджено один спосіб водокористування для зрошення їх сільськогосподарських земель – отримання у Магдалинівського МУВГ послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних земель.

Отже, споживачі, у тому числі ТОВ «Агрополіус-Дніпро», в межах території [інформація, доступ до якої обмежено] упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року за звичайних умов не могли легко перейти від використання (споживання) досліджуваного у справі товару до використання (споживання) іншого, відповідно в зазначених межах досліджуваної послуги, пов'язані із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних земель не має товарів замінників.

Крім того, влаштування водозабірних свердловин для ведення зрошуваного землеробства споживачами самотійно не є альтернативою у розумінні законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема Методики, оскільки такі суб'єкти не є учасниками ринку, бо у даному випадку відсутні товарно-грошові відносини.

Отже, **не доведено, що Магдалинівське МУВГ зазнає значної конкуренції на ринку:** доказів про фактичну діяльність конкурентів на досліджуваному ринку (у зазначених товарних, територіальних та часових межах) відповідачем не надано; в межах досліджуваного ринку не встановлено конкурентів Відповідача - інших суб'єктів господарювання, що надавали або мали технічну можливість надавати досліджувану послугу в ході розгляду справи не встановлено, не встановлено суб'єктів господарювання, які б надавали взаємозамінні послуги досліджуваній послугі.

Таким чином, РОВР у Дніпропетровській області не спростовано наявність монопольного становища у Магдалинівського МУВГ у визначених територіальних та часових межах ринку та не підтверджено належними і допустимими засобами доказування.

6. ОСТАТОЧНИЙ ВИСНОВОК АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ У СПРАВІ

- (204) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовується висновок адміністративної колегії Відділення про те, що Відповідач, займає упродовж 2018-2020 років, січня – червня 2021 року монопольне (домінуюче) становище **на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель в межах території [інформація, доступ до якої обмежено]** де розташовані об'єкти меліоративного комплексу Магдалинівського МУВГ, які знаходилися в його оперативному управлінні, а його дії, що полягали у **встановленні та застосуванні завищеного розміру вартості послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель у розрахунку на один куб. м. води на суму:**

- 0,119 грн з ПДВ у 2018 році;
- 0,063 грн. з ПДВ у 2019 році;
- 0,336 грн. з ПДВ у січні – червні 2021 року, внаслідок включення до договірної ціни необґрунтованих витрат,

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем, передбаченим пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначене пунктом 1 частини другої статті 13 цього Закону.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (205) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (206) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (207) Згідно із Звітом про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги за 2023 рік (форма № 4-1д), РОВР у Дніпропетровській області отримано доходи від надання послуг за кодом програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 2707050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» упродовж 2023 року на загальну суму 116 570,3 тис. грн.
- (208) Магдалинівське МУВГ співпрацювало з Відділенням, сприяло з'ясуванню обставин справи, надаючи запитовані документи.
- (209) Відповідно до інформації РОВР у Дніпропетровській області, наданої листом від 03.05.2024 № 910/07-24, загальний обсяг наданих послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель Магдалинівським МУВГ упродовж 2018 – 2020 років, січня - червня 2021 року складає **22 410,1 тис. куб. м. на суму 78 002,7 тис. грн., в тому числі:**
- **2018 рік – 6 743,3 тис. куб. м. на суму 14 683,2 тис. грн.;**
  - **2019 рік – 6 350,0 тис. куб. м. на суму 25 703,8 тис. грн.;**
  - **2020 рік – 8 217,4 тис. куб. м. на суму 32 120,3 тис. грн.;**
  - **січень – червень 2021 року – 1 099,4 тис. куб. м. на суму 5 495,4 тис. грн.**
- (210) При визначенні штрафу за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», було враховано такі обставини
- Магдалинівське МУВГ співпрацювало з Відділенням, сприяло з'ясуванню обставин справи, надаючи запитовані документи;
  - порушення законодавства про захист економічної конкуренції Магдалинівським МУВГ тривало до моменту реорганізації Магдалинівського МУВГ шляхом приєднання до Регіонального офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області.
- (211) Відповідно до абзацу третього пункту 2 розділу II. Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» від 09.08.2023 № 3295-IX передбачено, що справи про узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання, справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.

З огляду на наведене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що протягом 2018 – 2020 років, січня-червня 2021 року Магдалинівське міжрайонне управління водного господарства ([інформація, доступ до якої обмежено]) займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель в межах території [інформація, доступ до якої обмежено] де розташовані об'єкти меліоративного комплексу Магдалинівського МУВГ, які знаходилися в його оперативному управлінні, та не мало жодного конкурента на ринку.

2. Визнати дії Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства ([інформація, доступ до якої обмежено]), **які полягають у встановленні та застосуванні завищеного розміру вартості послуг**, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель **у розрахунку на один куб. м. води на суму:**

- 0,119 грн з ПДВ у 2018 році;

- 0,063 грн. з ПДВ у 2019 році;

- 0,336 грн. з ПДВ у січні – червні 2021 року, внаслідок включення до договірної ціни необґрунтованих витрат,

порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг, пов'язаних із переміщенням води із використанням гідротехнічних споруд на полив зрошуваних сільськогосподарських земель, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на Регіональний офіс водних ресурсів у Дніпропетровській області ([інформація, доступ до якої обмежено]), як правонаступника Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства ([інформація, доступ до якої обмежено]) штраф у розмірі 68 000 гривень.

4. Зобов'язати Регіональний офіс водних ресурсів у Дніпропетровській області ([інформація, доступ до якої обмежено]), як правонаступника Магдалинівського міжрайонного управління водного господарства ([інформація, доступ до якої обмежено]) усунути наслідки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане у пункті 2 резолютивної частини рішення, шляхом проведення відповідних перерахунків, у двомісячний термін.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до

Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Голова адміністративної колегії:

підпис

Лариса ГРЕЧАНА